

TIDSPLAN

Översyn av Vårt Gotland 2040

Förslag till tidsplan

Fastställd av Regionala utvecklingsutskottet

Framtagen av Regionstyrelseförvaltningen

Datum 2024-12-16

Ärendenr RS 2024/2507

Version [1.0]

Översyn av Vårt Gotland 2040

Bakgrund

2019 ombildades landstingen i Sverige till regioner som samtidigt fick ta över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelserna. Region Gotland, som tillsammans med några andra regioner genomförde denna decentraliseringsprocess långt tidigare, tog över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen redan 1998. Reformen innebar dock att ansvaret vidgades och förtydligades, även för Gotland.

Gotlands första regionala utvecklingsstrategi, *Vårt Gotland 2040* antogs i februari 2021 efter en bred och deltagande process där offentliga aktörer, näringsliv, ideella organisationer och invånare på Gotland engagerades.

Enligt *förordningen (SFS 2024:100) om regionalt utvecklingsarbete* ska regionala utvecklingsstrategier ses över åtminstone en gång per mandatperiod. Syftet är att hålla strategin aktuell och anpassad efter förändrade förutsättningar och behov. Dessutom bör den utvecklas och revideras utifrån lärdomar och erfarenheter som uppkommer i arbete med strategin. Omfattning eller utformning av översynen är däremot inte reglerad utan avgörs av aktuella behoven i respektive region.

Det innebär att de flesta av landets regioner har antagit sin första regionala utvecklingsstrategi under de senaste fem åren och är i olika faser av en översyn. Detta PM presenterar ett förslag för tidsplan och upplägg för översyn av *Vårt Gotland 2040*.

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress SE-621 81 Visby

E-post regiongotland@gotland.se

Telefon +46 (0)498 26 90 00

Org nr 212000-0803

Strategiska överväganden angående tidsplan

Även om *Vårt Gotland 2040* är ett relativt nytt dokument har flera uppföljningar och utvärderingar av strategins olika delar genomförts och lärdomar från implementeringen och arbetet med strategin bör tas tillvara. Dessutom har Gotland, Sverige och världen påverkats av ett flertal betydande och omvälvande händelser sedan strategin antogs 2021.

Strategins första år har präglats av det förändringsarbete som implementeringen av nya strukturer och processer inneburit. De tre genomförandeprogram som antogs av fullmäktige 2022 och 2023 har kompletterats, men också komplicerats, målstruktur och kontext. Arbetet i nya samverkansstrukturer, som det regionala utvecklingsrådet och de två genomförandeforumen, kan fortfarande anses vara i en utvecklingsfas.

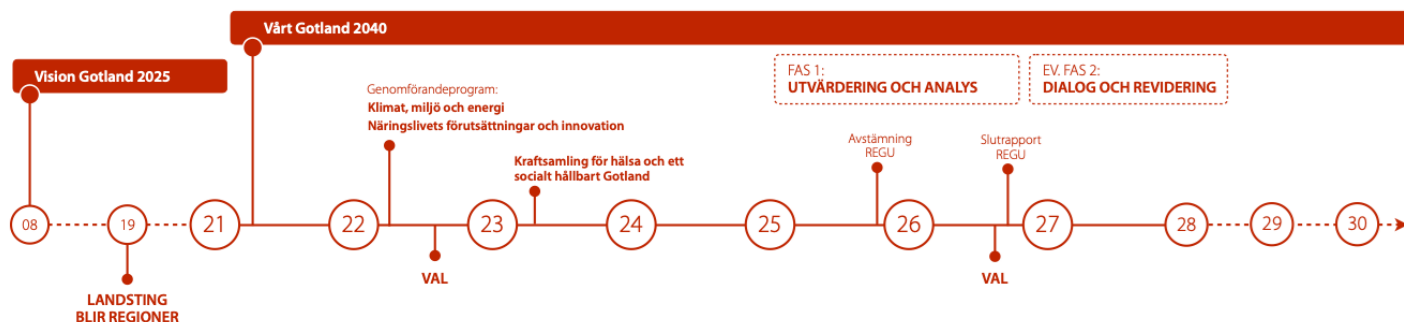
Mot denna bakgrund är det angeläget att påbörja ett antal olika utvärderingar av strategins olika delar, hur den mottagits av relevanta aktörer och vilka lärdomar som hittills gjorts i arbetet med implementeringen. En sådan utvärderande fas av översynen är av stor vikt och bör genomföras grundligt innan en process påbörjas för en mer genomgripande översyn och eventuell revidering av själva RUS. Det finns dessutom anledningar att inte inleda en omfattande revideringsprocess under denna mandatperiod.

Vårt Gotland 2040 är fortfarande relativt ny. Den beskriver en långsiktig process som sträcker sig fram till 2040, implementeringen och arbetet mot målen har ganska nyligen inletts. De första kortsiktiga målen för genomförandeprogrammen är satta till 2027. Strategin och dess genomförande har dessutom beslutats i demokratisk ordning efter en bred och inkluderande process.

Det finns även externa faktorer som gör nästa mandatperiod bättre lämpad för en större översyn. Den regionala utvecklingspolitiken är just nu under utveckling. De kommande åren kommer flera större utredningar och processer att slutföras med påverkan på den regionala utvecklingspolitiken och därigenom Gotlands regionala utvecklingsarbete. Ett antal regioner avvaktar dessutom hur nästa programperiod för strukturfonderna formas och det faktum att de globala målen och Agenda 2030 närmar sig deadline och behöver förnyas.

Förslag till tidsplan

För att möta de olika behov som beskrivs ovan föreslås ett upplägg för översyn i två faser. Den första fasen fokuserar på utvärdering och analys av den regionala utvecklingsstrategins olika delar, samt på att förbereda och ta fram underlag för en större översyn och eventuell revidering av *Vårt Gotland 2040* under den andra fasen.

Fas 1: Utvärdering och analys (2025–2026)

Syftet med den första fasen är att, inom ramen för ett samlat angreppssätt, utvärdera och analysera strategins olika delar, såsom uppföljning, analys, genomförande och målstruktur. Arbetet kan bland annat omfatta kartläggningar och best practices från andra regioner, utvärderingar, kunskapsinhämtning från olika aktörer på Gotland och sammanställning av de utvärderingar och lärdomar som gjorts under processen så här långt.

Slutsatser sammanfattas i en serie PM/delrapporter som kan användas som underlag i den kommande översynen, men även möjliggöra mindre justeringar och förbättringar av processen innan dess. I slutet av 2026 sker en avrapportering till REGU med förslag på fortsatt process samt beslut om eventuella justeringar och förbättringar.

Fas 2: Dialog och eventuell revidering (2027–2028)

Den andra fasen tar sin utgångspunkt i resultatet av fas 1. Det kan innebära större översyn och revidering av *Vårt Gotland 2040* eller processer och strukturer som är kopplade till den. Omfattning, innehåll och utformning av den processen kommer i hög grad att styras av resultaten från den första fasen.

Även tidsplanen för fas 2 påverkas av fas 1, men som utgångspunkt är det lämpligt att denna fas planeras vara slutförd tidigt i kommande mandatperiod, företrädesvis under 2027 eller början av 2028.

Sammanfattning av förslaget till översyn:

1. Utvärdering, analys och planering (2025–2026). Ett antal avgränsade analyser under ett gemensamt ramverk. Delavstämning i REGU under 2025 samt slutrapport 2026.
2. Om behov anses föreligga, beslut att inleda process för dialog och revidering under 2027.